

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 89 0 P 022303 16 Rev
Banjaluka, 08.02.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci, u vijeću sastavljenom od sudija: Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Davorke Delić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Republike Srpske, koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika u I.S., protiv tuženog S.B. iz I.S., J.D. br..., koga zastupa punomoćnik N.P., advokat iz B.L., radi naknade štete, vrijednost predmeta spora 77.641,11 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice izjavljenoj protiv rješenja Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj: 89 0 P 022303 16 Gž 2 od 23.6.2016. godine, na sjednici održanoj dana 08.02.2018. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja, rješenje Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj: 89 0 P 022303 16 Gž 2 od 23.6.2016. godine ukida i predmet vraća istom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Sokocu broj: 89 0 P 022303 15 P 2 od 28.9.2015. godine, usvojen je zahtjev tužiteljice i obavezan tuženi da joj isplati iznos od 77.641,11 KM, na ime naknade štete, sa zakonskim zateznim kamatama od 13.11.2008. godine, kao dana pravosnažnosti krivične presude, do isplate, sa troškovima parničnog postupka u iznosu od 2.100,00 KM.

Rješenjem Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj: 89 0 P 022303 16 Gž 2 od 23.6.2016. godine žalba tuženog je uvažena i prvostepena presuda ukinuta i tužba odbačena, a tužiteljica obavezana da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 9.167,50 KM.

Blagovremenom revizijom tuželjica pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se pobijano rješenje preinači tako da se odbije žalba tuženog i potvrdi prvostepena presuda ili da se osporena odluka ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi nije odgovorio na reviziju.

Revizija je osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice da se obaveže tuženi da joj naknadi štetu u iznosu od 77.641,11 KM prouzrokovanu njegovim štetnim radnjama, za koje je i krivično odgovarao, sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima postupka.

Tokom postupka koji je prethodio donošenju osporenog rješenja, utvrđeno je da je presudom Osnovnog suda u Sokocu, Odjeljenje u Istočnom Sarajevu, broj: 89 I K 004422 08 K od 24.10.2008. godine, tuženi proglašen krivim što je u periodu od 12.10.1998. do 10.03.2001. godine, u svojstvu službenog lica šefa Kabineta potpredsjednika, odnosno predsjednika R.S., preuzeo u ime Kabineta, po otpremnici ODP Direkcija..., ukupno 218.093 litara nafte D2, u namjeri da drugome pribavi imovinsku korist iskoristio svoj službeni položaj, prekoračevši granice svojih ovlaštenja, tako što je protivno zakonu, bez knjigovodstvenog zaduženja i razduženja tu naftu, dobijenu od Grada... u navedenoj količini, vrijednosti od 61.066,04 KM, nezakonito i nenamjenski utrošio, pribavivši tako drugome imovinsku korist u navedenom iznosu, a bez da je na tu naftu predhodno obračunat i uplaćen poseban porez-akciza, dodatne takse, porez na promet i porez na željeznice, u ukupnom iznosu od 77.641,11 KM te je, za taj iznos, oštetio budžet R.S., čime je počinio krivično djelo zloupotrebe službenog položaja i ovlaštenja iz čl. 347. stav 4. u vezi sa stavom 3. KZ RS u sticaju sa krivičnim djelom utaja poreza i doprinosa iz čl. 287. stav 2. KZ RS u vezi sa čl. 42. KZ RS, slijedom čega mu je izrečena uslovna osuda i utvrđena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od jedne godine i istovremeno određeno da se kazna neće izvršiti ukoliko optuženi u roku od dvije godine od dana pravosnažnosti presude ne počinio novo krivično djelo, kao glavna kazna i novčana kazna u iznosu od 5.000,00 KM kao sporedna kazna, a oštećeni budžet R.S. (tužitelj u ovoj parnici) je, sa imovinsko pravnim zahtjevom za naknadu štete, upućen na parnicu. Tužba za naknadu štete podnesena je 21.3.2011. godine.

Na naprijed navedenim činjenicama, koje i nisu sporne, tužiteljica temelji tužbeni zahtjev u ovom postupku.

Tuženi se brani navođenjem da je opisana krivična presuda donesena na osnovu zaključenog sporazuma o priznanju krivnje kojim su se on i nadležno tužilaštvo (a bez ikakvog učešća tužiteljice, kao oštećene) dogovorili da će se navedeni iznos štete naplatiti od Kabineta... R.S., da sud nije nadležan za rješavanje ove pravne stvari budući da je plaćanje poreza-akciza, dodatnih taksa, poreza na promet i poreza na željeznice, stvar upravnog, a ne sudskog postupka, da on nije pasivno legitimisan jer nije obveznik plaćanja poreza, taksa i akciza, te ističe i prigovor zastarjelosti potraživanja.

Prvostepeni sud, kod ovakvog stanja stvari, usvaja tužbeni zahtjev, odbijajući istaknuti prigovor zastare i temeljeći odluku na odredbi člana 154. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni glasnik Republike Srpske" br. 17/93, 3/96, 39/03 i 94/04), te člana 12. stav 3. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP).

Drugostepeni sud, odlučujući o žalbi tuženog prihvata njegove navode o nenadležnosti suda, ukida prvostepenu presudu i odbacuje tužbu pozivom na odredbu člana 16. i člana 67. stav 1. tačka 1. ZPP.

Odluka drugostepenog suda nije pravilna.

Tužbom, kojom je pokrenula ovaj spor, tužiteljica je tražila da se obaveže tuženi da joj naknadi štetu u određenom novčanom iznosu. Podneskom, kojim je precizirala -

snizila tužbeni zahtjev, takođe je zahtjevala naknadu štete u iznosu 77.641,11 KM, sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima spora.

Prema tome, ne stoji zaključak drugostepenog suda da se “precizirani tužbeni zahtjev odnosi na neplaćanje poreza-akciza, dodatne takse, poreza na promet, poreza na željeznice” i stim u vezi dalji zaključak o nenadležnosti suda, jer da se ta “vrsta obaveza naplaćuje u upravnom postupku, koji je trebalo da provede Ministarstvo... RS, tj. Poreska ... RS”.

Dakle, iz činjeničnih navoda tužbe i konačno uređenog zahtjeva nesumnjivo proizlazi da se radi o sporu za naknadu štete uzrokovane radnjama tuženog koje imaju obilježja krivičnog djela, zbog čega je krivični postupak i okončan osuđujućom presudom. Odlučivanje o zahtjevu za naknadu štete jeste građanskopravni spor koji ima u vidu odredba člana 1. ZPP i za čije rješavanje je u prvom stepenu nadležan osnovni sud, saglasno odredbi člana 30. b) tačka 1) Zakona o sudovima Republike Srpske (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 37/12, 44/15 i 100/17).

Činjenica da se predmetna šteta, odnosno njena visina ogleda u vrijednosti iznosa koji su trebali biti obračunati i uplaćeni na ime posebnog poreza-akcize, dodatne takse, poreza na promet i poreza na željeznice (a nisu zbog nezakonitog rada tuženog), ne mijenja karakter stavljenog zahtjeva (za naknadu štete) o kojem treba da odluči redovni sud u parničnom postupku.

Drugačije rečeno, u konkretnom slučaju se ne traži uplata naprijed navedenih dažbina od obveznika njihovog plaćanja (kada bi se takav zahtjev rješavao po pravilima upravnog postupka pred nadležnim upravnim organom), nego naknada štete od lica čijim propustima nije došlo do te naplate.

Prema navedenom, zbog pogrešnog stava da sud nije nadležan za rješavanje ove pravne stvari, slijedom čega je ukinuo prvostepenu presudu i odbacio tužbu, drugostepeni sud se uopšte nije bavio žalbenim navodima tuženog kojim je osporavana prvostepena presuda, čime je počinio povredu iz odredbe člana 231. ZPP.

Zato je, primjenom odredbe člana 249. stav 1. ZPP, odlučeno kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić